

ВИСНОВОК

наукового керівника

щодо дисертації Бервено Софії Миколаївни
на тему: «Соціально-економічна рівність та нерівність
в умовах цифрової трансформації»
на здобуття ступеня доктора філософії
за спеціальністю 051 «ЕКОНОМІКА»

Короткі відомості про отримання здобувачем вищої та післядипломної освіти:

Бервено С.М. народилася 11.07.1998 року, м. Харків.

Закінчила у 2020 році Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна. Отримала ступінь вищої освіти магістр, спеціальність 051 "Економіка", освітня програма «Економіка та економічна політика» (диплом з відзнакою).

У 2021 році вступила за конкурсом до аспірантури економічного факультету Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Навчається на ОНП за галуззю знань «Соціальні та поведінкові науки» для здобуття ступеня доктор філософії за спеціальністю 051 «Економіка».

Сімейний стан - неодружена.

За час навчання в аспірантурі проявила себе як наполегливий, цілеспрямований та креативний науковець. Має хист до науково-дослідницької та педагогічної діяльності.

Аспірантка Бервено С.М. повністю виконала індивідуальний навчальний план відповідно до освітньо-наукової програми аспірантури Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна за спеціальністю 051 «Економіка», який включав цикл загальної підготовки 22 кредити, цикл фахової підготовки 24 кредити (6 кредитів - нормативні компоненти, 12 кредитів - вибіркові компоненти, 6 кредитів - педагогічна практика), за дисциплінами:

Філософські засади та методологія наукових досліджень - 5 кредитів (150 годин)

Іноземна мова для аспірантів - 10 кредитів (300 годин)

Підготовка наукових публікацій та презентація результатів досліджень - 4 кредити (120 годин)

Інтелектуальні системи аналізу даних - 3 кредити (90 годин)

Сучасна теоретична економіка - 3 кредити (90 годин)

Методологія дослідження та практика вимірювання економічних процесів - 3 кредити (90 годин)

Економічна компаративістика: порівняльний аналіз сучасних економічних систем - 3 кредити (90 годин)

Методика викладання економічних дисциплін - 3 кредити (90 годин)

Соціальна відповідальність - 3 кредити (90 годин)

Національна економіка України в умовах європейської інтеграції - 3 кредити (90 годин)

Педагогічна практика - 6 кредитів (180 годин),

що повністю відповідає Національній рамці кваліфікацій та вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 № 261 із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 283 від 03.04.2019, № 283 від 03.04.2019, № 502 від 19.05.2023, № 507 від 03.05.2024 та галузевому стандарту вищої освіти зі спеціальності 051 «Економіка» для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, затвердженого Наказом Міністерства освіти і науки України від 10.05.2022 р. № 424.

Аспіранткою Бервено С.М. здобуто системні знання зі спеціальності «Економіка» (46 кредитів ЄКТС): набуто практичних навиків, сформована інтегральна компетентність: здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері економіки, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення, що передбачає навички глибокого переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

Аспірантка Бервено С.М. оволоділа загальнонауковими компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду. Під час виконання освітньо-наукової програми аспірантка Бервено С.М. розвинула універсальні навички дослідника, зокрема усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження українською мовою, застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, організації та проведення навчальних занять. Під час навчання в аспірантурі удосконалила мовні компетентності на рівні, достатньому для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи іноземною мовою (*англійською*) в усній та письмовій формі, а також для повного розуміння іншомовних наукових текстів з відповідної спеціальності.

Аспіранткою Бервено С.М. було здобуто необхідні теоретичні знання, уміння, навички та інші компетентності, достатні для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності. Вона оволоділа методологією наукової та педагогічної діяльності, а також провела власне наукове дослідження високого рівня, результати якого мають новизну, теоретичне та практичне значення.

Індивідуальний план наукової роботи аспірантки Бервено С.М. було затверджено рішенням вченої ради економічного факультету Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, протокол № 14 від 25.11.2021

р. Тема дисертаційної роботи «Соціально-економічна рівність та нерівність в умовах цифрової трансформації» та науковий керівник Гриценко Андрій Андрійович, професор ЗВО, доктор економічних наук, професор були затверджені рішенням вченої ради економічного факультету Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, протокол № 14 від 25.11.2021 р.

З 01 листопада 2024 р. по 31 вересня 2025 р. знаходилась в академічній відпустці. Термін виконання роботи: 2021-2026 роки.

Аспірантка Бервено С.М. своєчасно виконувала всі розділи індивідуального плану наукової роботи в установлені терміни. Своєчасність та повнота виконання індивідуального плану аспіранта підтверджена результатами піврічної проміжної, підсумкової (річної) та заключної атестації. За наявності певного відставання у виконанні індивідуального плану наукової роботи, що виникнув наприкінці 3 року навчання у зв'язку з сімейними обставинами, аспірантка прийняла рішення взяти академічну відпустку (з 01 листопада 2024 р. по 31 вересня 2025 р.) для усунення цього відставання та своєчасного завершення дисертаційного дослідження.

З відповідальністю ставилася до всіх поставлених завдань. Зокрема, своєчасно і в повному обсязі провела всі види досліджень із застосуванням сучасних та інформативних методів дослідження.

Аспірантка Бервено С.М. виконала дослідження актуальної проблеми соціально-економічної нерівності в межах планової теми НДР кафедри економічної теорії та економічних методів управління Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна «Радикальна невизначеність як імператив інституційних трансформацій господарської системи» (номер державної реєстрації 0124U001667), де особисто дисертантом розкрито сутність соціально-економічної рівності та соціально-економічної нерівності й особливості розгортання нерівності та її додаткових проявів в умовах цифрової трансформації.

В процесі дослідження отримано низку наукових результатів, які в своїй сукупності збагачують науку в проблематиці добробуту, нерівності та розподільчих відносин. Серед цих результатів слід відзначити наступні:

- обґрунтування того, що соціально-економічна нерівність є комплексною формою багатфакторного відчуження;
- розкриття сутності процесу кумулятивного нагромадження нерівності;
- класифікація чинників соціально-економічної нерівності;
- розкриття сутності категорій «резильєнтність рівності» та «резильєнтність нерівності»;
- класифікація форм нерівності за базовими критеріями;
- визначення спільно-розділеного характеру соціальної та економічної складової нерівності;

- трактування екосистеми забезпечення соціально-економічної рівності тощо.

Теоретичне та практичне значення результатів дослідження, проведених здобувачкою Бервено С.М. полягають в тому, що вони поглиблюють наукові уявлення щодо соціально-економічної рівності та нерівності як системні чинники та критерії соціально-економічного розвитку. Викладені в роботі теоретико-методологічні підходи щодо розкриття сутності та встановлення взаємозв'язків досліджуваних понять можуть бути використані у викладанні економічних дисциплін в закладах вищої освіти. Пропозиції авторки, спрямовані на удосконалення системи забезпечення справедливого розподілу, можуть бути використані при розробці заходів соціальної та економічної політики України в галузі доходів, соціального захисту та розвитку людського потенціалу.

Дисертаційна робота Бервено С. М. є завершеним самостійним науковим дослідженням, яке має як високий теоретичний рівень, так і практичну значущість. Матеріали дисертації оприлюднено у виступах на 3 міжнародних конференціях. За матеріалами дисертації опубліковано 7 статей.

Результати виконаного наукового дослідження соціально-економічної нерівності в умовах цифрової трансформації вирішують важливе наукове завдання, щодо обґрунтування напрямів удосконалення механізмів перерозподілу з метою мінімізації рівня нерівності та забезпечення інклюзивного розвитку, та свідчать про особистий внесок здобувача в одержання наукових результатів, що виносяться на захист.

Дисертація повністю відповідає паспорту спеціальності 051 Економіка. Матеріали дисертації викладено науковим стилем чітко, грамотно, послідовно, логічно.

Загальний висновок. Індивідуальний навчальний план та індивідуальний план наукової роботи Бервено С. М. виконала у повному обсязі. Наукові результати аспірантки заслуговують позитивної оцінки.

Дисертація Бервено С. М. є самостійним науковим дослідженням, яке має високий теоретичний рівень і практичну спрямованість. Здобувачем повністю дотримано принципи академічної доброчесності. Працюючи над дисертацією, Бервено С. М. проявила себе працелюбною, вдумливою, талановитою дослідницею з широкою науковою ерудицією та аналітичними здібностями.

Дисертаційна робота Бервено Софії Миколаївни є самостійною завершеною науковою працею, в якій отримано нові науково обґрунтовані результати, що у сукупності вирішують важливу наукову проблему обґрунтування сутності та виявлення особливостей соціально-економічної рівності та нерівності в умовах цифрової трансформації та розкриття ключових напрямів практичної реалізації інклюзивних заходів мінімізації негативного тиску соціально економічної нерівності на суспільний розвиток. Висновки,

сформульовані авторкою, відзначаються обґрунтованістю, достовірністю, вагомим теоретичним на практичним значенням.

Дисертація відповідає вимогам п. 6 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти або наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 № 44 (з наступними змінами), а також вимогам до оформлення дисертації, затвердженим наказом МОН України від 12.01.2017 № 40.

Враховуючи вищезазначене, вважаю, що дисертаційне дослідження Бервено Софії Миколаївни на тему «Соціальний захист населення в умовах цифрової економіки» на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 051 «Економіка» є завершеною кваліфікаційною науковою працею, а її авторка – Бервено Софія Миколаївна - може бути допущена до наступних етапів експертизи та заслуговує на присудження їй ступеня доктора філософії за спеціальністю 051 «Економіка».

Науковий керівник:

В.о. зав. кафедри економічної теорії

та економічних методів управління

економічного факультету

Харківського національного університету

імені В.Н. Каразіна,

д.е.н., професор,

академік НАН України

Андрій ГРИЦЕНКО

Онлайн сервіс створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

ПРОТОКОЛ
створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

Дата та час: 22:06:41 19.06.2026

Назва файлу з підписом: ВИСНОВОК наукового керівника_Бервено_С.docx.asice
Розмір файлу з підписом: 30.2 КБ

Перевірені файли:
Назва файлу без підпису: ВИСНОВОК наукового керівника_Бервено_С.docx
Розмір файлу без підпису: 25.9 КБ

Результат перевірки підпису: Підпис створено та перевірено успішно. Цілісність даних підтверджено

Підписувач: ГРИЦЕНКО АНДРІЙ АНДРІЙОВИЧ
П.І.Б.: ГРИЦЕНКО АНДРІЙ АНДРІЙОВИЧ
Країна: Україна
РНОКПП: 1757000438
Організація (установа): ФІЗИЧНА ОСОБА
Час підпису (підтверджено кваліфікованою позначкою часу для підпису від Надавача): 22:06:40 19.06.2026
Сертифікат виданий: КНЕДП АЦСК АТ КБ "ПРИВАТБАНК"
Серійний номер: 5E984D526F82F38F04000000A883E700B62AB307
Алгоритм підпису: ДСТУ 4145
Тип підпису: Удосконалений
Тип контейнера: Підпис та дані в архіві (розширений) (ASiC-E)
Формат підпису: 3 повними даними для перевірки (XAdES-B-LT)
Сертифікат: Кваліфікований

Версія від: 2026.04.06 13:00